

Drogpolicy och handlingsplan för deltagare i Glokala folkbildningsföreningens verksamhet

Inledning

Vi vill markera ett ställningstagande som klart tar avstånd från missbruk av droger av alla slag. Utifrån gällande lagar avses som droger: alkohol, tobak, narkotika, läkemedel och andra preparat som tas i berusningssyfte, medel som används vid sniffning/boffning samt dopningsmedel. Genom vår policy vill vi ge deltagare stöd att säga nej till droger.

Hälsoperspektivet ska genomsyra verksamheterna där friskfaktorerna ska stå i fokus. Vi vill vara en drogfri miljö och policyn är ett stöd för att främja hälsa samt förebygga tillbud, olyckor och förhindra missbruk. Vi vill motverka och förhindra nyrekrytering till drogmissbruk. Deltagare, personal och anhöriga ska medvetandegöras om denna drogpolicy och handlingsplan.

Detta gäller för våra verksamheter

Rökning är förbjuden i, och i anslutning till, våra lokaler och i verksamhet som sker i vår regi. Undantaget är speciellt anvisade platser, i förekommande fall.

Det är förbjudet att förvara och förtära alkoholhaltiga drycker eller uppträda alkoholpåverkade inom våra verksamheters geografiska område eller i verksamheter som sker i vår regi. Undantag gällande förvaring och förtäring kan göras efter beslut av verksamhetsledningen.

All hantering och bruk av preparat avseende sniffning/boffning är förbjuden och klassas som missbruk.

All hantering och bruk av narkotika är förbjuden. Allt bruk av narkotika, dopingmedel och icke ordinerade medicinska preparat anses utgöra missbruk.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet skall innehålla information om vår drogpolicy, föreläsningar och information. Det förebyggande arbetet ska sträva efter en ökad anhörigmedverkan och medvetenhet om drogvänor.

Främjande arbete

Ett främjande arbete ska alltid finnas för att skapa goda relationer med deltagare och samarbetspartners. Det ska ge förutsättningar för god dialog och ökad självkänsla. Ett bra bemötande bidrar till trygghet och gemenskap, ger goda förutsättningar för den enskilde att säga nej och avstå från droger. Hög närvaro, goda kamratrelationer och möjlighet till anhörigstöd är viktiga skyddsfaktorer. En väl implementerad drogpolicy ökar förutsättningarna.

Tecken som kan tyda på missbruk

Viktiga tecken som skolan ska uppmärksamma är om personen har låg närvaro, visar beteendeförändringar, onormal trötthet, byter kamrater och inte vårdar sin hälsa. Att tidigt upptäcka narkotikamissbruk är svårt, tecknen är till en början vaga och missbrukaren döljer eller bagatelliserar sitt drogintag. Det är viktigt att vi reagerar och agerar vid oro

Handlingsplan

Den som antas till våra verksamheter får information om vilka regler som gäller angående alkohol/droger och ska intyga att informationen är mottagen.

Om personal under arbetstid påträffar en påverkad deltagare ska minst två medarbetare i samverkan samtala med deltagaren samt avvisa denne resten av dagen. Verksamhetsledningen ska omgående kontaktas.

Om personal får signaler om eller misstänker att deltagare varit drog- och/eller alkoholpåverkad informeras verksamhetsansvarig. Uppföljning beslutas av verksamhetsledningen där insatser bör göras för att motivera till kontakt med anhöriga.

Anmälan till socialtjänst görs i första hand av verksamhetsledningen men all personal har anmälningsplikt och ansvar för att uppmärksamma problem. Anmälan görs enligt Socialtjänstlagen, kapitel 14:1. Anmälan innebär att vår personal står för sin oro att deltagare far illa, men det är socialtjänstens uppgift att utreda och bedöma deltagarens situation och behov.

Polisanmälan görs av verksamhetsledningen då det finns misstanke om brott t ex i samband med försäljning och uppgifter om missbruk av droger.

Drogtest

Om det finns anledning att drogtesta är det viktigt att verksamhetsledningen i ett samtal förklarar för deltagaren vad som orsakar misstanken om drogpåverkan. Deltagaren informeras om att verksamhetsledningen vid behov får information om testresultatet. Verksamhetsledningen ansvarar för att motivera till kontakt med anhöriga.

Ett drogtest kan utföras av polis eller hälsocentral. Verksamhetsledningen ansvarar för vidare planering. Det går inte att tvinga någon till provtagning. Endast polisen har sådana befogenheter och då endast i mycket speciella fall. Lokala folkbildningsföreningen står för alla kostnader i samband med provtagningar. Personal följer alltid med till en provtagning.

Positivt utfall av drogtest

Verksamhetsledningen bedömer om ytterligare laboratorieanalys behövs för säkerställande av resultat. Samtal hålls med deltagaren som även informeras om fortsatta åtgärder från verksamhetens sida och anmälan till socialtjänsten.

Verksamhetsledningen fattar beslut om polisanmälan ska göras. Verksamhetsledningen ansvarar för att motivera till kontakt med anhöriga.

Verksamhetsledningen tar ansvar för att samordna insatser och uppföljning runt deltagaren enligt gällande ärendegång: Anmälan – utredning – åtgärdsprogram – uppföljning. Verksamhetsledningen kan fatta beslut om avstängning av deltagare.

Utvärdering och revidering

Vi ska regelbundet utvärdera och vid behov revidera detta styrdokument.

Drogpolicy och handlingsplan för personal och medarbetare i Glokala folkbildningsföreningens verksamhet

Inledning

Vi vill markera ett ställningstagande som klart tar avstånd från missbruk av droger av alla slag. Utifrån gällande lagar avses som droger: alkohol, tobak, narkotika, läkemedel och andra preparat som tas i berusningssyfte, medel som används vid sniffning/boffning samt dopningsmedel. Genom vår policy vill vi ge personal stöd att säga nej till droger.

Hälsoperspektivet ska genomsyra verksamheterna där friskfaktorerna ska stå i fokus. Vi vill vara en drogfri miljö och policyn är ett stöd för att främja hälsa samt förebygga tillbud, olyckor och förhindra missbruk. Vi vill motverka och förhindra nyrekrytering till drogmissbruk. Personal ska medvetandegöras om denna drogpolicy och handlingsplan.

Detta gäller för våra verksamheter

Rökning är förbjuden i, och i anslutning till, våra lokaler och i verksamhet som sker i vår regi. Undantaget är speciellt anvisade platser, i förekommande fall.

Det är förbjudet att förvara och förtära alkoholhaltiga drycker eller uppträda alkoholpåverkade inom våra verksamheters geografiska område eller i verksamheter som sker i vår regi. Undantag gällande förvaring och förtäring kan göras efter beslut av verksamhetsledningen.

All hantering och bruk av preparat avseende sniffning/boffning är förbjuden och klassas som missbruk.

All hantering och bruk av narkotika är förbjuden. Allt bruk av narkotika, dopingmedel och icke ordinerade medicinska preparat anses utgöra missbruk.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet skall innehålla information om vår drogpolicy, föreläsningar och information. Det förebyggande arbetet ska sträva efter en ökad medvetenhet om drogvanor.

Främjande arbete

Ett främjande arbete ska alltid finnas för att skapa goda relationer med deltagare och samarbetspartners. Det ska ge förutsättningar för god dialog och ökad självkänsla. Ett bra bemötande bidrar till trygghet och gemenskap, ger goda förutsättningar för den enskilde att säga nej och avstå från droger. Hög närvaro, goda kamratrelationer och möjlighet är viktiga skyddsfaktorer. En väl implementerad drogpolicy ökar förutsättningarna.

Tecken som kan tyda på missbruk

Viktiga tecken som skolan ska uppmärksamma är om personen har låg närvaro, visar beteendeförändringar, onormal trötthet, byter kamrater och inte vårdar sin hälsa. Att tidigt upptäcka narkotikamissbruk är svårt, tecknen är till en början vaga och missbrukaren döljer eller bagatelliserar sitt drogintag. Det är viktigt att vi reagerar och agerar vid oro

Medarbetare med missbruksproblematik erbjuds rehabilitering. Varje medarbetare ansvarar för att värna den egna hälsan och aktivt delta i planering och genomförande av den egna rehabiliteringen. Ingen medarbetare ska behöva förlora sin anställning på grund av alkohol- och/eller drogmisbruk. Förutsättningen är att hen är beredd att aktivt delta i behandling i syfte att bryta missbruket. Ett övergripande mål är att genom tidiga insatser förebygga arbetsrelaterad ohälsa och vid sjukdom förkorta sjukdomstiden.

Plan för rehabilitering och behandlingsöverenskommelse

Arbetsgivaren ansvarar för att medarbetare som hamnat i missbruk, eller har svårt att bryta ett begynnande missbruk, erbjuds lämpliga stödåtgärder. Misstanke om alkohol- och/eller drogproblem ska alltid leda till att chefen kallar medarbetaren till ett personligt samtal för att eventuellt planera vidare åtgärder. All planering av stödåtgärder bör ske utifrån en professionell bedömning av behoven. Verksamhetsledningen ska informera medarbetaren om möjligheten till stöd av sin fackliga organisation.

Vid behov av vård/rehabilitering och när det finns ett förslag om behandlingsform ska en skriftlig plan för rehabilitering tas fram och genomföras i samråd med medarbetaren. Planen för rehabilitering ska innehålla en beskrivning av de åtgärder som är nödvändiga för att medarbetaren ska kunna återgå i arbete. Av planen ska framgå syftet med åtgärderna, tidigare åtgärder som vidtagits, uppgifter om medarbetarens förmåga att utföra sina arbetsuppgifter och en prognos för återgång i arbete samt en tidplan inklusive uppföljningstillfälle och slutdatum. I planen för rehabilitering kan också ingå ändrade arbetsuppgifter, omplacering, krav på sjukintyg från första dagen, alkohol-/drogtester etc. För att tydliggöra ansvar, krav och konsekvenser görs lämpligen en skriftlig behandlingsöverenskommelse mellan medarbetaren och ansvarig chef. Överenskommelsen ska omfatta tidsperiod, parternas ansvar och åtaganden under och efter behandlingen samt uppföljning.

Misskötsel kan leda till uppsägning

Om medarbetare med alkohol- eller drogproblem vägrar medverka i de stöd- och rehabiliteringsåtgärder som föreslås, eller avbryter relevant åtgärd utan giltigt skäl, kan arbetsgivaren vidta arbetsrättsliga åtgärder. Vilken eller vilka arbetsrättsliga åtgärder som vidtas måste alltid bedömas utifrån varje enskilt fall.

Generellt gäller att arbetstagare som missköter sitt arbete på grund av alkohol- eller drogmisbruk bryter mot åtaganden i anställningsavtalet.

Enligt lagen om anställningsskydd (LAS) kan arbetsgivaren säga upp eller i vissa fall avskeda arbetstagaren. Uppsägningsreglerna innebär att en uppsägning från arbetsgivarens sida måste vara sakligt grundad. Motsvarande regel för avskedande anger att arbetsgivaren kan avskeda om arbetstagaren ”grovt har åsidosatt sina åligganden i anställningen”.

En arbetstagare som är sjuk kan inte sägas upp så länge hen ”utför arbete av någon betydelse” för arbetsgivaren. För att arbetstagaren ska komma i åtnjutande av detta s.k. förstärkta anställningsskydd måste arbetstagaren åberopa och – vid ifrågasättande från arbetsgivarens sida – bevisa att misskötseln beror på sjukdom. I detta fall ställs särskilda krav på att arbetsgivaren genomför stödjande rehabiliterings- och anpassningsåtgärder.

Skriftlig dokumentation och sekretess

Alla åtgärder som vidtagits ska dokumenteras. Det som diskuteras och antecknas vid ett samtal mellan chef och medarbetare eller vid ett rehabiliteringsmöte omfattas av sekretesslagstiftningen. Det innebär att kopia av dokumentationen endast får lämnas ut efter samråd med medarbetaren. Utlämnandet kan endast ske under förutsättning att det inte innebär skada för medarbetaren eller dennes närstående. Även mottagande person, facklig organisation eller myndighet omfattas av sekretessen.

Säkerhetskrav motiverar användning av alkohol- och drogtest

Vid misstänkt påverkan av alkohol eller droger ansvarar chef (eller annan arbetsgivarrepresentant) för att informera om de regler som gäller och se till att medarbetaren omedelbart avstängs från arbetsplatsen och kommer hem eller till vård på ett säkert sätt. Om medarbetaren förnekar påverkan ska arbetsgivaren erbjuda möjligheten att genomgå alkohol- och drogtestning, se nedan. En medarbetare som vägrar testning ska tolkas som påverkad och avstängas från arbetsplatsen.

Utvärdering och revidering

Vi ska regelbundet utvärdera och vid behov revidera detta styrdokument.

2014-08-07